

Niet meehuilen met de populisten

Trineke Palm, Nederlands Dagblad, 13-1-2017

... Door alsnog de uitslag van het Oekraïne-referendum te omarmen, schaden de christelijke partijen het vertrouwen van burgers die nog vertrouwen hadden.

CDA, ChristenUnie en SGP zijn tegen (raadgevende) referenda én voor de associatieovereenkomst met Oekraïne.

Toch stemden de christelijke fracties in de Tweede Kamer op 20 december tegen de associatieovereenkomst met Oekraïne om inhoud te geven aan de 'nee-stem' van het raadgevend referendum, afgedwongen door een handtekeningenactie van GeenPeil.

De 'draai' van de christelijke partijen heeft hun positie als het gaat om democratie en referenda, ernstig geschaad. Bij ieder volgend referendum, raadgevend of niet, staan deze partijen met 3-0 achter.

Het centrale argument van de christelijke partijen voor hun 'draai' is: het vertrouwen van de burger. Maar juist deze 'draai' ondermijnt het vertrouwen van burgers die dat nog wél hadden. Daarmee heeft de 'nee-stem' van de christelijke partijen consequenties die de associatieovereenkomst vër overstijgen.

geen elitisme

Bezwaren tegen referenda mogen niet worden afgedaan als een vorm van elitisme. Het argument is niet dat de burger 'te dom' is.

Een representatieve democratie is een keuze voor besluitvorming waarin 'het volk' vertegenwoordigers kiest die vanuit verschillende visies op 'het goede leven' via onderzoek en debat besluiten nemen die de samenleving aangaan.

Representatieve democratie is een kwestie van vertrouwen.

Politici die zeggen te staan voor representatieve democratie en vervolgens zich laten leiden door de uitslag van een raadgevend referendum, waarvan de uitslag haaks staat op hun eigen afgewogen oordeel, doen afbreuk aan het in hen gestelde vertrouwen.

Politici hebben een belangrijke eigen verantwoordelijkheid; zij beloven geen trouw aan de Grondwet om slechts als spreekbuis te fungeren.

leiderschap

Dat de boze burger met dit gebaar van CDA, ChristenUnie en SGP weer gerustgesteld is, lijkt mij een illusie.

'U vraagt, wij draaien' biedt geen geloofwaardig antwoord op de complexe vraagstukken waarmee Nederland zich geconfronteerd ziet, én doet geen recht aan de vertrouwensvraag tussen politiek en burger.

Uiteraard is een representatieve democratie niet onfeilbaar, maar de oplossingsrichting ligt niet in het meehuilen met de roep om referenda. Juist in deze tijd, waarin populisme wél vaart bij een klimaat van 'wie het hardste schreeuwt heeft gelijk', is versterking van de representatieve democratie nodig: politiek leiderschap. Zo'n tijd vraagt om politici die, zelfs in verkiezingstijd, hun rug recht houden.

Ook als het gaat om ongemakkelijke besluiten.